

Fyra av musikerna i Uppsala Kammarolister: Klara Hellgren och Nils-Erik Sparf, violin, Bernt Lysell, altfiol, och Per Nyström, cello.

Musik i Uppland – musikens centrum i länet

När staten 1988 lade ner Regionmusiken och slog ihop den med Rikskonserters regionkontor, skapades länsmusikorganisationerna, ofta i stiftelseform, där landstingen stod som huvudmän istället för staten. En sådan stiftelse är Musik i Uppland, förlagd till Uppsala men verksam i länets alla åtta kommuner, delvis också utanför länet.

Det som kommit att särskilt dra uppmärksamheten till Musik i Uppland är den höga kvaliteten på musikerna. Flera av dem har tidigare varit verksamma som stämledare eller konsertmästare i orkestrar som Kungliga filharmoniska orkestern och Sveriges Radios symfoniorkester men har valt att arbeta i Musik i Uppland istället. Det är kanske inte lika prestigefyllt som att sitta i en av de stora orkestrarna, men som Radiosymfonikernas tidigare konsertmästare, Bernt Lysell, har sagt: det här är det roligaste han gjort i hela sitt liv. Och har man roligt, brukar resultatet bli bra. Det sätter förstås den standard som också de övriga musikerna behöver leva upp till, det gäller såväl de fast anställda som musikerna i den pool av fri-

lansande musiker, som Musik i Uppland har skaffat sig och som engageras när det behövs.

Musik i Upplands fyra ensembler, Uppsala Kammarorkester, Uppsala Kammarolister, Linnékvintetten och Trio X, spelar kammarmusik i olika former och format. Kammarorkestern brukar vara sammansatt av 40–50 musiker, där medlemmarna i Kammarolisterna, tillsammans med brassensemblen Linnékvintettens medlemmar också ingår. Den fjärde ensemblen, Trio X, är en jazz- och improvisationsgrupp. Totalt genererar musikerna, fast anställda och frilansande, 28 årsverken i stort sett jämnt fördelade mellan kvinnor och män. Tidigare var Paul Mägi or-

Peter Waldemarsson, länsmusikchef i Uppland.

Fortsätter på nästa sida ↓

kesterns chefsdirigent, men när han nu slutat efter 13 år har man valt att inte ersätta honom utan prövar olika dirigenter, av vilka flera under den här säsongen är kvinnor. Musik skriven av kvinnor finns också i flera av konserterna.

Uppsala Kammarorkester firar faktiskt femtioårsjubileum nästa säsong. 1968 tog nämligen dåvarande director musices, Carl-Rune Larsson, initiativet till Upplands Musikstiftelse, där bl.a. Uppsala Kammarorkester ingick och då hade Uppsala kommun och landstinget som huvudmän med andelarna 65/35 %.

Verksamheten är omfattande och inkluderar även externa ensembler: förra året gjorde man 430 framträdanden, alltså mer än ett om dagen året runt. Ett av Musik i Upplands uppdrag är att spela inom värden och musikerna tycker mycket om att ge sådana konserter, eftersom de direkt får en stark återkoppling från publikerna.

30 % av verksamheten är riktad till barn och ungdom. Stiftelsens musiker undervisar inte, däremot leder de workshops på kulturskolan, och man är särskilt angelägen om att hjälpa fram nästa generation unga musiker. Eleverna bjuds också in till de konserter man ger med de egna ensemblerna – men bara tillsammans med en lärare. Ensemblerna deltar också i El sistema-verksamheten i stadsdelen Stenhagen. Musik i Uppland stöttar Uppsala kammarmusikförening, annars finns det inga fasta former för hur Länsmusikerna och de lokala kammarmusikföreningarna kan samarbeta.

Något som annars visat sig mycket framgångsrikt är en abonnemangsserie med kammarmusik. Idag har man 148 abonnenter i Uppsala och till det kommer det lösbiljettköpare, och senast hade man en publik på 225 personer. Temat denna säsong är Beethovens sena stråkkvartetter plus nyskrivna verk, tre av kvinnliga tonsättare och tre av manliga. Samma program som man gör i Uppsala, framför man också på Konstakademien i Stockholm. Där var det knappt 20 personer i publiken den första kvällen, så där återstår det att uppjobba en publik, inte minst eftersom konkurrensen med andra kulturella begivenheter är mycket större i Stockholm än i Uppsala.

– Vi har också en programserie i restaurangen "Carte blanche", som vi gör några gånger om året med trion tillsammans med huset och Musikens Hus Vänner plus "hemliga gäster", och då har vi en publik på 600–700 personer, berättar länsmusikchefen Peter Waldemarsson.

Någon kör finns det inte inom Musik i Uppland, men Linnékvintetten samarbetar mycket med körlivet. Eftersom man gör detta på flera platser, anpassar man arrangemanget till de olika körer, som man ska samarbeta med. Trio X har sin egen repertoar och är mycket efterfrågad. Man ger också konserter för nyanlända, och då medverkar alla ensemblerna för att visa upp vad Musik i Uppland har att erbjuda.

Man har också ett omfattande utbyte med andra län. Det kan röra sig om en enstaka

Uppsala Konsert & Kongress, konserthuset i Uppsala.

koncert, men mest rör det sig om turnéer. Vad Peter Waldemarsson ändå är tveksam till är att staten enligt hans uppfattning betraktar regionerna som likadana, fast skillnaderna är mycket stora. I jämförelse med framför allt Musik i Syd och Musik i Väst bedriver Musik i Uppland en liten verksamhet, och länsmusikstiftelserna har dessutom mycket olika profiler. Det hindrar också, att långt ifrån alla produktioner kan gå på turné över allt. Staten borde därför bättre sätta sig in i vad de olika regionerna har för förutsättningar, tycker han.

Det finns en orkester till i Uppsala, Kungliga Akademiska kapellet, grundat redan på Gustav II Adolfs tid 1627. Det är en symfoniorkester på 80–90 musiker, som spelar i universitetsaulan och leds av director musices, men det är inte en professionell ensemble. De

båda orkestrarnas repertoar är olika, och någon rivalitet finns inte.

Musik i Uppland erbjuder alltså kammarmusik på högsta, konstnärliga nivå. Sedan 2007 står nu äntligen – efter 95 (!) års politiskt käbbel – ett riktigt konserthus på plats på Vaksala torg, och det är viktigt för Musik i Uppland, berättar Peter Waldemarsson.

– Det betyder jättemycket. Tidigare hade vi i och för sig ganska stora lokaler, men där fanns ingen plats för någon publik. Här är vi samlade med repetitionssalar, två konsertsalar och administration.

Och sådant hörs säkert, när musiken klingar.

**CALLE FRIEDNER
TEXT OCH FOTO**